

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Υπηρεσίες Υγείας/ Νοσοκομείο Ιδιοτυπίες και Προκλήσεις

ΤΟΜΟΣ Α

Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΗ
Α. ΛΟΠΑΤΑΖΙΔΗΣ
Π. ΜΑΝΤΗ

Υγεία: Οριοθετήσεις και Προοπτικές

Copyright © 1999
Για την Ελλάδα και όλο τον κόσμο
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Οδός Παπαφλέσσα & Υψηλάντη, 26222 Πάτρα
Τηλ: (061) 314094, 314206, Φαξ: (061) 317244
Eapjk@pat.forthnet.gr

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

του Τόμου

Υγεία: Οριοθετήσεις και Προοπτικές

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος για την επιστημονική επιμέλεια του υλικού
Δημοσθένης Αγραφιώτης

Συγγραφή	Κριτική Ανάγνωση
Ελισάβετ Ιωαννίδη	Αντώνης Κονταράτος
Παναγιώτα Μάντη	Αντώνης Κονταράτος
Αθανάσιος Λοπατατζίδης	Κυριακή Τσαμανδουράκη

Επιμέλεια στη Μέθοδο της Εκπαίδευσης από Απόσταση
Άννα Τσιμπουκλή

Γλωσσική Επιμέλεια
Παναγιώτα Διδάχου

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Αλεξάνδρα Αμούργη

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Πέτρος Ηλιάδης

Συντονισμός ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού
και γενική επιμέλεια των εκδόσεων
ΟΜΑΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΑΠ/1997-1999

ISBN: 960-538-052-8

*Σύμφωνα με τον Ν. 2121/1993
απαγορεύεται η συνολική ή αποσπασματική
αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του
με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την άδεια του εκδότη.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	12
-----------------	-----------

Δ. Αγραφιώτης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ε. Ιωαννίδη, Π. Μάντη

Υγεία και περίθαλψη	15
----------------------------	-----------

Σκοπός	15
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	15
Έννοιες-Κλειδιά	15
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	15

Ενότητα 1.1

Η έννοια της υγείας και της αρρώστιας	17
1.1.1 Εισαγωγή	17
1.1.2 Ορισμός της υγείας	18
1.1.3 Ορισμός της αρρώστιας	19
1.1.4 Η αρρώστια στις σύγχρονες κοινωνίες	21
1.1.5 Η έννοια της υγείας σε κρατικό επίπεδο	23

Ενότητα 1.2

Η στατιστική αποτύπωση της υγείας	25
1.2.1 Εισαγωγή	25
1.2.2 Γενική θνησιμότητα και προσδόκιμο επιβίωσης	26
1.2.3 Βρεφική θνησιμότητα	27
1.2.4 Κυριότερες αιτίες θανάτου	27
1.2.5 Ποιότητα ζωής	28

	Ενότητα 1.3
Στρατηγικές περίθαλψης	31
1.3.1 Μορφές περίθαλψης	31
1.3.2 Εναλλακτικές μορφές περίθαλψης	35
1.3.3 Η αξία της πρόληψης	36

	Ενότητα 1.4
Τεχνολογία και περίθαλψη	38
1.4.1 Εισαγωγή	38
1.4.2 Ιστορική αναδρομή	38
1.4.3 Εισαγωγή της τεχνολογίας στο χώρο της υγείας	40
1.4.4 Επιπτώσεις της ιατρικής τεχνολογίας	40
1.4.5 Τεχνολογία και περίθαλψη. Μελλοντικές προοπτικές	42

	Ενότητα 1.5
Το κόστος της περίθαλψης	43
1.5.1 Εισαγωγή	43
1.5.2 Δαπάνες υγείας στην Ελλάδα	43
1.5.3 Παράγοντες αύξησης των δαπανών για την υγεία	44
1.5.4 Σύγχρονες πολιτικές ελέγχου και συγκράτησης του κόστους	45

	Ενότητα 1.6
Παράγοντες αρρώστιας. Παράγοντες υγείας	46
1.6.1 Παράγοντες αρρώστιας	46
1.6.2 Σύγχρονες νόσοι και η ανεπάρκεια της ιατρικής θεώρησης	46
1.6.3 Παράγοντες υγείας	47
Σύνοψη	50
Παράρτημα	51
Βιβλιογραφία	54
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αθ. Λοπατατζίδης

Δημόσια υγεία – επιδημιολογία (θέματα και στοιχεία) 59

	Ενότητα 2.1
Υγεία – προαγωγή υγείας	59
Σκοπός	59

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	59
Έννοιες-Κλειδιά	59
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	59
2.1.1 Υγεία	60
2.1.2 Θετική και αρνητική υγεία	62
2.1.3 Νόσος, αρρώστια και ασθένεια	62
2.1.4 Ευεξία (well-being)	64
2.1.5 Σχέσεις ευεξίας-κακής υγείας	65
2.1.6 Ο σκοπός της προαγωγής της υγείας	67
Σύνοψη Ενότητας	69

Ενότητα 2.2

Αγωγή υγείας	70
Σκοπός	70
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	70
Έννοιες-Κλειδιά	70
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	70
2.2.1 Ορισμοί	70
2.2.2 Αντίληψη και στάση	73
2.2.3 Μοντέλα αγωγής	75
2.2.4 Σχέση αγωγής-προαγωγής της υγείας	77
Σύνοψη Ενότητας	78

Ενότητα 2.3

Δείκτες μέτρησης-αξιολόγησης της υγείας	79
Σκοπός	79
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	79
Έννοιες-Κλειδιά	79
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	79
2.3.1 Δείκτες θνησιμότητας	80
2.3.2 Δείκτες νοσηρότητας	82
2.3.3 Δείκτες θετικής υγείας	84
Σύνοψη Ενότητας	87

Ενότητα 2.4

Πρόληψη	88
Σκοπός	88

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	88
Έννοιες-Κλειδιά	88
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	88
2.4.1 Βασικές αρχές πρόληψης	89
2.4.2 Αξιολόγηση αναγκαιότητας πρόληψης	90
2.4.3 Σκοπός της πρόληψης	94
2.4.4 Καρδιαγγειακές παθήσεις	96
2.4.5 Καρκίνος	98
2.4.6 Κριτήρια εφαρμογής προγραμμάτων προσυμπτωματικού ελέγχου	99
2.4.7 Ο ρόλος των διοικητών υπηρεσιών υγείας	101
2.4.7.1 Πρώτο στάδιο αξιολόγησης	101
2.4.7.2 Δεύτερο στάδιο αξιολόγησης	102
2.4.8 Σύνταξη προϋπολογισμού	104
Σύνοψη Ενότητας	106

Ενότητα 2.5

Επιδημιολογικά στοιχεία υπηρεσιών υγείας	107
Σκοπός	107
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	107
Έννοιες-Κλειδιά	107
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	107
2.5.1 Το αντικείμενο της επιδημιολογίας	108
2.5.2 Μεταβολές επιδημιολογικών προτύπων	109
2.5.3 Εκτίμηση αναγκών υπηρεσιών υγείας	112
2.5.4 Ζήτηση και χρήση υπηρεσιών υγείας	113
2.5.5 Προγραμματισμός υπηρεσιών υγείας	117
Σύνοψη Ενότητας	118
Δραστηριότητες για Επανάληψη	119
Παράρτημα	121
Βιβλιογραφία	132
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	134